

	Всичко въ Царството	Въ градоветъ	Въ селата
1925 г.	1053	408	645
1926 г.	1395	546	849
1927 г.	1207	471	736
1928 г.	1211	497	714
Всичко презъ 4-тъ г. г.	4866	1922	2944
Срѣдно годишно. . . .	1216	480	736

Горнитѣ числа отбелязватъ една тенденция на увеличение броя на бракоразводитѣ, еднакво проявена както у селското, така и у градското източно-православно население, обаче съ по-силенъ темпъ у последното, което дава и по-голямъ брой бракоразводи.

На 100,000 жители отъ съответното източно-православно население въ Царството (4,569,384 души по преброяването на 31. XII. 1926 г.), което съставя 83'40 на сто отъ всичкото население на страната, срѣдно годишно презъ разгледания периодъ (1925—1928 г.) се падатъ 26'6 бракоразводи. Тоя срѣденъ коефициентъ е значително по-голямъ при градското население (51'0), отколкото при селското (20'3). Ще рече, между източно-православното население въ градоветъ се разтрогватъ относително два и половина пжти повече бракове, отколкото между съответното население на селата.

Трѣбва да се отбѣлежи, че споредъ тия данни, България се реди между оная група държави, въ които честината на бракоразводитѣ е сравнително малка. Тѣй, на 100,000 жители население се падатъ бракоразводи (1926 год.): въ Англия и Галия 6'7, въ Шотландия 8'7, въ Финландия 18'9, въ Норвегия 24'5, въ Швеция 29'4, въ Белгия 29'9, въ Чехословашко 35'2, въ Ромъния 42'7, въ Франция 49'1, въ Естония 50'1, въ Германия 54'3, въ Швейцария 55'9, въ Унгария 69'6, въ Австрия 84'5, (1925 г.), С. А. Съед.-Щати 154'0.

Най-голямъ относителенъ брой бракоразводи сж имали мѣсто срѣдно годишно презъ 1925—1928 въ Видинския окржгъ (52 на 100,000 източно-православни) и после въ Варненския (40) и Русенския (36). Съ по-голямъ коефициентъ отъ срѣдния за Царството (27) се отличаватъ още окржзитѣ: Софийски (34), Петрички (28), Шуменски (28). Търновския окржгъ дава коефициентъ еднакъвъ съ срѣдния за Царството (27), бургазкиятъ — 26, вратчанскиятъ — 26, пловдивскиятъ — 21. Най-малкъ относителенъ брой бракоразводи има въ окржгъ Кюстендилъ (11 на 100,000 източно-православни жители) и после въ старо-загорския (15), хасковския (16) и плѣвненския (19) окржзи, като се изключатъ окржзитѣ Мъстанли и Пашмакли, дето преобладава иновѣрно население.

Видинскиятъ окржгъ държи първо мѣсто и по относителния брой бракоразводи между градското източно-православно население (85 на 100,000 жит.), както и между селското такова (47). Значителенъ е сжщо коефициентътъ на бракоразводитѣ между източно-православнитѣ въ градоветъ на окржзитѣ Варна (75), Русе (67) и София (65); близъкъ къмъ срѣдния (51) — въ петричкия (48), търновския (47), бургазкия (47), шуменския (47) и плѣвненския (46) окржзи; по-низъкъ — въ окржзитѣ Пловдивъ (40), Вратца (39), Стара-Загора (30), Кюстендилъ (27) и най-малкъ — въ окржгъ Хасково (21).

По отношение на селското източно-православно население, отдѣлнитѣ окржзи се редятъ по следния начинъ, подъ видинския окржгъ, по коефициента на разтрогнатитѣ бракове: русенски (27), варненски (25), вратчански (24), търновски (24), шуменски (23), петрички (22), бургазкия (19), софийски (17), плѣвненски (15), пловдивския (14), хасковски (13), кюстендилски (13) и старо-загорски (12) бракоразводи на 100,000 източно-православни селски жители).

С. Д.

Разгледани въпроси и взети решения въ последната сесия на Върховния статист. съветъ. — Тая сесия се състоя отъ 23 до 25 ноемврий включително на миналата 1929 год. На дневенъ редъ бѣха поставени следнитѣ въпроси:

1-о — За предстоящото всеобщо преброяване, което следва да се извърши на 31. XII. 1930 г.;

2-о — Учредяване и редовно водене на текуща ежегодна статистика за индустрията;

3-о — Учредяване и редовно водене на статистика за пазарнитѣ цени на едро, и

4-о — Учредяване и редовно водене на статистика за минитѣ.

Първиятъ въпросъ бѣ поставенъ за разглеждане само по **принципъ**, въ смисълъ, трѣбва ли да се извърши всеобщо преброяване, кога и какъ да се направи. Въ специалниятъ докладъ по тоя въпросъ, представенъ отъ Главната дирекция на статистиката, следъ като се констатира, че въ България отъ освобождението до сега сж извършени седемъ преброявания, а именно: на 31. XII. 1887, 1892, 1900, 1905, 1910, 1920 и 1926 г., по-нататъкъ се изтъква, че съгласно специалния законъ за общото преброяване, гласуванъ и приетъ отъ IX-то обикновено народно събрание и утвърденъ съ указъ отъ 15 декемврий 1897 год., такова преброяване трѣбва да се извършва на всѣки петъ години, а именно въ края на годинитѣ окончаващи на 0 и 5. Тоя законъ е въ сила и предстои да се изпълни, като се извърши общо преброяване и на 31. XII. 1930 год.

Освенъ това задължение, въ доклада се изтъква и друго подобно, поето съ конвенцията относно стопанскитѣ статистики, изготвена по инициатива на Обществото на народитѣ и подписана отъ представителя на българското правителство на 14 декемврий 1928 г. въ гр. Женева. Тая конвенция е вече разгледана и приета отъ XXII-то обикновено народно събрание, презъ втората му сесия, въ 117-то заседание, държано на 17 юлий 1929 г. и утвърдена съ указъ отъ 27 юлий 1929 г., печатанъ въ бр. 114 на „Държавенъ вестникъ“ отъ 20 августъ на сжщата година.

Съгласно поменатата конвенция, България се задължава, между другото:

„1-о — най-малко единъ пжтъ на всѣки десетъ години, и то отнасящи се за последната година на десетгодишния периодъ (т. е. 1930, 1940, 1950 и т. н.), или за една година, колкото е възможно по-близко до тѣзи последнитѣ, да изработва и публикува таблици за населението по професия (чл. 2, точка II отъ сжщата конвенция);

2-о — най-малко на всѣки десетъ години да се приготвяватъ и публикуватъ статистически таблици: а) за индустриалнитѣ заведения или поне за онѣзи отъ тѣхъ, които иматъ известно значение, и б) по възможностъ, за търговскитѣ заведения (чл. 2, точка V);

3-о — да прави общо преброяване на земеделитето, по възможностъ единъ пжтъ на всѣки десетъ години, въ духа на препоржитѣ на Международния земеделски институтъ и по възможностъ за годината предложена отъ последния (чл. 2, точка III)“.

Всички тия сведения, известно е, могатъ да се събиратъ само чрезъ всеобщо преброяване. За обектъ на последното може да се постави или само населението, или само земеделитето, или само индустриалнитѣ, занаятчийски, търговски и пр. заведения, или най-сетне и тритѣ тия обекти наведнѣжъ. Най-добре е обектитѣ да бъдатъ раздѣлени. Това се налага по две съображения: а) самото преброяване ще бжде по-малко по обемъ и, следователно, по-лесно реализуемо, и б) обектътъ ще се наблюдава и статистицира въ по-нормално състояние. Така, напримеръ, земеделскитѣ стопанства би трѣбвало да се преброятъ въ края или началото на стопанската година, ще рече късно презъ есенъта, когато цѣлата реколта се прибере, или рано презъ пролѣтъта, преди да е почнала усилената полска работа. Нормалното положение на индустрията е презъ лѣтото, когато работятъ и сезоннитѣ заведения, каквито сж повечето отъ тухларнитѣ, дъскорѣзарнитѣ, нѣкои отъ транспортнитѣ и пр. Тогава именно тѣ най-добре биха могли да се преброятъ. За това въ нѣкои благоустроени държави отбелязанитѣ три обекти се броятъ отдѣлно. У насъ, обаче, такова раздѣляне, макаръ и отъ гледището на теорията да е най-рационално, не може да се направи, главно по финансови съображения. Известно е, че въ преброяването взематъ участие надъ 40 хиляди агенти-преброятели. Съгласно специалниятъ законъ за това последното на сжщитѣ агенти се плаща единъ малкъ хонораръ, който изобщо, ще рече за всички агенти, възлиза на около 25—30 милиона лева. По-икономично е, когато тритѣ обекти се събератъ и преброяването имъ се направи едновременно. Освенъ